

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in
praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nve.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nve.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale oglasni oglasni št. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Nacionalna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Madjarska politika.

Mi Slovani, a Hrvatje še posebe, smo se čisto hudo prevarili gledé Madjarov in njihove sposobnosti. Ko je bil leta 1867 sklenjen dualizem in je na Hrvatskem navstala nova situacija, mislilo se je v obče, da oni, Madjari, ne najdejo človeka, primerne za to situacijo. In vendar so ga našli v osebi barona Raucha. Baron Rauch, ki je bil unijonist v duši in krvi, ni bil človek nikakih posebnih umnih sposobnosti. Ali Madjari so pogodili, da je on najprimernejši za situacijo, najprimernejši za ono, kar oni hočejo. In takega se je pokazal na bankski stolici. Primernejeje bana za svoje tedanje svrhe Madjari ne bi bili mogli najti. In ko je pal Pejačević, kdo je vedel za bana Khuena-Hedervaryja, kdo je niti mislil nanj? Njegovo ime je v prvi mah vzbudilo iznenadenje. Poglejte ga pa na bankski stolici! Zgodovina bo strogo sodila o njem, ali kje je človek, ki bi spetneje znal odgovarjati madjarskim ciljem? Pa kakor znajo najti ljudi za Hrvatsko, tako jih znajo najti tudi v svoji hiši. Ni Wekerle, ni Szapary, ni Banffy niso ni od daleč to, kar je bil n. pr. Tisza, da niti ne govorimo o Deaku. Vsaki od njih pa je bil človek svoje situacije in svojega časa. O Banffy-u se raznašajo danes toliki škandali, ali ko je bil na vladi, je izvrstno odgovarjal zahtevam tedanje situacije. Dokler je bil na vladi in ko se mu je začelo majati, nikdo ni mislil na Szella. Szell, nekdanji aktivni politični človek, je bil kakor v penziji. Sigurnim občutkom so Madjari intuitali, da današnja situacija zahteva njega. In sedaj, ko ga gledamo na delu, vidimo, da so dobro pogodili. Sedaj pa sedaj čitamo, da se Madjari obrabljajo in da po Szellu ne bodo imeli pravega človeka! V tem se motimo. Madjari vsikdar najdejo v svojem krilu primerno politično osebo; in ako bi bilo zavisno le od oseb, smemo biti zagotavljeni, da bo njihova politika tudi v bodočnosti slavila samo uspehe.

Od kod prihajajo dosednji vspehi njihovih mož? Od tudi, da Madjari dobro vedo, kaj hočejo, ker so si v svesti svojih ciljev. Obkoljeni so od slovanstva od vseh strani in dosedaj so bili oni kakor klin v telesu Slovanstva, kakor se glasi moder izraz češkega zgodovinarja. Odkar se je zavest slovanskih narodov začela buditi, je ta prispodoba s klinom izgubila

svojo vrednost. Oni niso več klin v telesu Slovanstva, ampak čutijo, da bi jih slovanski naliv mogel poplaviti. Po tem tudi uravnavajo svojo politiko, ki gre za tem, da odbije od sebe ta naliv, in sicer s tlačenjem vsega onega, kar ni madjarsko, in z vztrajnim energičnim zamenjavanjem ogerske državne misli z madjarsko. Ne glejmo na ono, kar se godi na Ogorskem. Dosti je, ako se oziramo na ono, kar delajo na Hrvatskem, na ono, kar delajo na Reki. Dosti je, ako vidimo, s kako vztrajnostjo, s kako brezobzirnostjo tirajo svojo politiko, bodisi vis-à-vis Dunaju, bodisi na Vztoku. Oni vedo, da so šibki, ako so izolirani, ali oni znajo najspretnije izkoristiti okoliščnosti. Preje, nego je počila vojna leta 1866, so Madjari dobro uvideli, kako bodo mogli izkoristiti situacijo, ki nastane za njih. Kasneje so dobro uvideli, s kolikim uspehom morejo eksploatirati (izrabljati) trojno zvezo. To sposobnost Madjarov je opazil tudi genij Bismarckov, kakor tudi ni ostala skrita okretaj pameti današnjega cesarja Viljelm. Na koncu konca se je Bismarck le poslužil Madjarov, ali je tudi paktiral žnjimi indirektno. Da: on, železni kancelar, je umel vse koristi, ki jih more on erpiti iz politike tega malega azijskega naroda, ali tudi Madjari so umeli izkoristiti njegov položaj. Cesar Viljelm jih je obiskal v Budimpešti in s tem je priznal, kakovim faktorjem smatra on Madjare. Njihova politika je včasih podobna politiki desperacije — in je tudi. Ali njihova sposobnost je v tem, da umevajo ves svoj kritični položaj in da znajo uravnavati svoje delo temu primerno. Ne, Madjari niso nič od vsega onega, kar se je nekdanj mislilo v Evropi. Oni niso ni vitežki, ni svobodni narod; njihov parlamentarizem ni nič drugega, nego dobro inscenirana komedija, ali oni so narod nenavadne intuicije, zmožnosti za neposredno presojanje položajev, narod, ki se zaveda tega, kar hoče! Vprašanje je: ali dosežejo s tem, kar hočejo, ali bodo vspevali? Mi mislimo, da ne, ker to ne zadostuje. Tudi politika mora imeti svojo moralno, a njihova je absolutno brez moralne. Leta 1861 so ponudili Hrvatom bel list, a ko je prišel čas, tedaj so oni napolnili ta bel list, kakor — so oni hoteli. Leta 1866 — da bi pridobili Reko za se — šli so tako daleč, da so povdarjali neke državne attribute Reke in so dokazovali v protislovju z zgodovino, da je Reka posebej

je nekaj živega, neka strašna, silna, ogromna zver! Ah, kako so se mi udje tresli, ko sva bile z materjo v kupeju železniškega voza! Veliki, mrščasti mravljinčci so mi lezli doli po hrbtu, prav, kakor če sem prej včasih v temi mislila o velikih, grdih čarovnicah, o kugi in koleri in strašni, koščeni smrti s koso.

In potem one male hišice železniških stražarjev, ki so kakor male igrače, lepe, črke kočice iz pravljice v medlem, negotovem svitu hkratu skakale iz teme in zopet zbežale bliskovo nazaj v noč! Negotovi, temni obrisi gor, ki so v prvih znakih zore budečega jutra senčasto vstajale iz noči, ta skrivnostni, vsaki trenutek menjajoči panorami, gozdi, skalnata obrežja, mimo katerih je divjal vlak, črni, bolneči, podzemeljski predori, visoki, vitki brzojavni drogovi, ki so vedno bežali, bežali, bežali... vse to je napolnjevalo mojo mlado, otroško dušo s tihim, brezkončnim čudom.

In ko smo prišli v mesto!

Tu so bile vse hiše velike, krasne, kakor cerkve, sami gradovi in župnišča! In oken, oken! Meni se je kar v glavi vrtelo. In ta ropot in vozovi in ljudje, vsi lepi, čisti, kakor v praznik. Vrtovi celó in drevosa so bila drugačna, nego zunaj v vasi. Bil je ču-

sklenila pragmatičsko sankcijo. A že l. 1872 so odstopili od tega stališča, ter so Reki podelili statut, ki jej je zagotavljal le neko municipalno avtonomijo. No, vendar je bila neka avtonomija. Danes jej odrekajo tudi to. Danes gazijo isti municipalni statut, ki so ga oni dali Reki, istotako kakor gazijo nagodbo, ki so jo usilili Hrvatski. To je politika brez moralne podlage, politika, ki se poslužuje vseh nedopuščenih sredstev, da si obdrži najkrvičnejšo in najslabšo hegemonijo. S tem, da smo javne osebe Ogorske imenovali političke, jih nismo imenovali državnike. Pravi, pravimo: pravi državnik mora po našem umevanju z vrlinami uma združevati tudi moralne. Največa pogreška je, ako se misli, da je najspretnjeja politika ona, ki je nemoralna. Resnica, da nemoralna politika more slaviti začasnih uspehov. No, naj so ti vspehi še tako sijajni, so vendar le začasni. Politična zgradba, ki počiva na nemoralni podlagi, mora razpasti. Uzor pravega državnika je Gladstone ravno zato, ker je svojo politiko združeval z moralno in ker ga je vsikdar vodilo čutstvo pravičnosti in humanitarnosti. Politiški ljudje madjarski bodo brez dvoma se svojimi sposobnostmi odlašali razpad svoje zgradbe in zavlečejo zmago svojih nasprotnikov, ali quod difertur non aufertur. Njihova politika ubija nemadjarke narodnosti: takov zločin pa ne more ostati brez maščevanja.

Hvala Bogu: slovanski politični ljudje se morejo in smejo hvaliti ne samo z vrlinami uma, ampak tudi z duševnimi. Ideal Slovanom je pravica, njihova politika je pravična in legitimna. Vendar bi želeli mi, da si nečesa izposodijo od Madjarov. Kajti četudi intuicija položaja in zavest cilja ne reši Madjarov, vendar so to lastnosti potrebne v politiki. Same so le male in morejo zagotoviti le hipnih uspehov: ali združene z umnimi in duševnimi svojstvi, s kakoršnjimi se odlikujejo naši ljudje, postajajo nepremagljiva sila, ki vodi do trajnih in čvrstih uspehov. Prihajmo, da Slovanom čisto primanjkuje na zavesti onega, kar hočejo, ali z drugo besedo: oni niso vsikdar na čistem glede tega in zglobljajo iz vida pravi cilj, po katerem težijo. Odkar je v monarhiji proglašena ustava, je bil federalizem, na podlagi državnega prava posameznih zgodovinskih skupin, njihov program in cilj. Ta cilj jim čisto izginja iz vida, in odtodi mnogo omahovanja, odtodi mnogo

den vrt. Ponekod je rasla trava, prav nizka, gosta, zelena, vsa ene vrste in potem velika, široka pota vmes in klopčice, kjer je sedelo polno gosposkih ljudi. Drevesa so bila velika in košata, kakor naša lipa pred župno cerkvijo. In vsa so stala tako v redu, kakor da je učitelj Tine razstavil svoje medeninnaste vojake. Nisem vedela, da imajo v mestu take vrtove. No, mati mi je povedala, da to ni vrt, ampak aleja.

Mati me je vzel seboj v prodajalnice, ki so se vse kar svetile ogledal in velikih oken. In stekla na oknih so bila večja, nego večna vrata pri nas doma!

Glava mi je šumela samega čudenja. Mati je nakupila vse polno blaga, robecev, čipk, predpasnikov, semen, čajev, kapljic... vsa vas je potrebovala toliko stvari, ki se dobivajo samo v mestu. Mati je bila jako slabe volje, obložila me je s svežnji in kartoni, a meni je vsaki trenutek palo kaj iz rok. Tudi sem bila trudna in zaspala in nisem mogla tako hitro hoditi, kakor je mati hotela. Naposled se je vježila, odnesla vse nakupljene stvari k neki znanki, mene pa je odpeljala v samostan. Bilo mi je slabo in sama ne vem, kako sem se poslovala od matere.

(Pride še.)

nevspehov. Nekaj je torej vendar, česar bi se morali učiti od Madjarov.

Dinko Politeo.

Slovenski odgovor na izjavo sedanje vlade.

Govor drž. poslanca dr. Lav. Gregoreca v zbornici poslancev dne 2. marca 1900.

(Nadaljevanje.)

Tretja podoba. Leta 1859 so bili v vojnem ministerstvu na Dunaju v velikih skrbih, da pridrvi Garibaldi se svojimi prostovoljci v italijansko Dalmacijo, kakor so jo takrat nazivali, da vzbuni ljudstvo in se obrne potem proti Ogorski, da tudi Ogrje pridobi za vstajo. Kaj so storili? Ohrabril so se ter poslali v Dalmacijo prvega jugoslovanske mislečega namestnika v osebi generala Rodiča. In kaj se je zgodilo? Dal je hrvatski večini v deželi njene pravice in v nekaterih letih je izginil italijanizem, in sedaj ne bo nikdar več nobenega Garibaldija, ki bi hotel vzbuniti »italijansko« Dalmacijo.

Mnogo se piše in govori o važnih zadevah, ki čakajo našo državo na Balkanu, in trudimo se, da bi si pridobili naklonjenost ondotnih slovanskih narodov. Brezdvomno pa je kratkovidno, ako v balkanskih narodih iščemo prijateljstva, doma pa lastne Jugoslovane zatiramo. Vsled teh razmer smo prisiljeni, da zahtevamo obrambe proti našemu uradništvu med cesarjevimi svetovaleci, kakor jih imajo Poljaki in Čehi v svojih ministrih. Za nas govorijo isti razlogi.

Nova vlada imenuje kakor svojo najsvetejšo nalogo, da razvozlja narodno vprašanje. Našla je, kakor si domišljuje, za to že tudi pravo sredstvo: posvetovanje zaupnih mož, izbranih iz nasprotnih si strank. Da-li se je sprava posrečila, ne vem. Pa to se zdi nam Jugoslovanom čudno, da se hoče samo v dveh deželah spraviti narodnosti, in sicer v deželah, v katerih imajo Nemei manjšino, molči pa o deželah, v katerih so Slovani v manjšini. (Tako je!) Celó Šlezijo so izključili. To se nam zdi tembolj čudno, ker je znano dejstvo, da se slovanske manjšine v Šleziji, posebno pa na Koroškem in Štajerskem, gospodarsveno, prosvetno in narodno vse drugače zatirajo, nego pa nemške manjšine na Češkem in Moravskem.

Na Moravskem ima celo manjšina nemških prebivalcev večino poslancev v deželnem zboru, odločuje torej o deželnih financah, o deželni upravi in vodi vse šolstvo. Tudi na Češkem so imeli Nemei dolgo vrsto let večino v deželnem zboru in takrat gotovo niso zamudili, da poskrbijo tudi za se. Pozneje so prišli Čehi do večine in so praško vseučilišče popolnoma prepustili Nemeim. Privolili so, da se razdeli deželni gospodarski svet, deželni šolski svet, in lahko rečemo, da ima nemška manjšina na Češkem glede šolskih reči v resnici lastno narodno samopravo. Sedaj pa še češki Nemei zahtevajo celo razdeljenje okrajev po narodnostih, pravomočne določbe o šolah za narodne manjšine in narodne poslanske skupine s pravico prigrvarjanja.

Gospoda moja! Tako ugodne so razmere nemških manjšin na Češkem in Moravskem, a razmere slovanskih manjšin, posebno slovanskih manjšin na Koroškem in Štajerskem, so neizrečeno žalostne in neugodne. Na Koroškem in Štajerskem živi čez pol milijona avstrijskih državljauov slovenske narodnosti. Državna bremena nosijo kakor njih nemški sodržavljani, a vendar se jim odrekajo vsa prosvetna sredstva, ki so potrebna in primerna, da si Slovenci ohranijo z Nemei enako plačilno moč.

PODLISTEK

Moja prijateljica.

Pise Kopriva.

Zaspala sem.

Dalnja vožnja, prihod na kolodvor, čakanje v zakajeni, polni čakalnici III. razreda, piski, ropot in brlzig lokomotive, vse se je stopilo v meni v nerazločne, zmešane utise. Z strahom pomešan čudenje nad vsem tem močnim, tujim, velikim svetom mi je trepetalo v srcu.

Učila sem se v šoli o železnicah, velikih mestih, tvornicah, o šumu in hrupu velikega sveta, a hitrica, delavnost, brzina na mali železniški postaji je presegala vse moje pojme. Vse se mi je zdelo veliko, lepo, nepoznančno in strašno ob jednem. Vlaki, ki so prihajali in zopet odhajali v noč, so mi bile velike, neznane pošasti. Rudeče svetilke spredaj so mi bile strašne oči, velike, razsrjene sile. In ono sikanje! Ono puhanje, dihanje, polno ognja in isker, ki se je vzdigalo, vleкло in pršilo v temi! Moje srce je trepetalo. Nisem si mogla zamisliti, da bi bilo to samo jeklo in železo in ogenj in par, isti lehnj, megličasti par, ki je o mrzlih zimskih dneh v vsakem dihu plaval krog mojih ust. Ne, to

Slov. večina na Kranjskem v vseh potrebnih in pravičnih rečeh ugaja 4 nemškim odstotkom, a nemška večina na Koroškem in Štajerskem nam odreka vsako zahtevo, celo potrebno število ljudskih šol v materinščini. (Posl. baron Hakelberg: Ljudje se vendar hočejo nemški učiti!) Kaj še! Čez 30 let so se borili za eno edino slovensko šolo, s sem so vendar dovolj pokozali, kaj hočejo.

Zdaj že leta in leta ležita na ministrstvu rekursa dveh šolskih občin, a ne rešita se, ker je s tem Slovencev zaprta pot do upravnega sodišča. Nemški šulferaja sme brez ovire ustanovljati celo šumo ljudskih šol na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem in pravica javnosti se tem šolam ponuja, slovenski zasebni šoli v Velikovecu pa se je odrekla pravica javnosti. Resnica je potemtakem, gospoda moja, da so razmere slovenskih manjšin na Koroškem in Štajerskem skrajno žalostne in neugodne in če je v kateri deželi potrebno, da se narodna manjšina brani pred nasilstvi, je to potrebno na Koroškem in Štajerskem.

Vlada je obljubila, da po zaključku konferene predloži material s primernimi predlogi v ustavno razpravljanje. Da-li se to zgodi v deželnem zboru v Pragi, ali deželnem zboru v Brnu, ali v tej visoki zbornici, to ni jasno povedano. Recimo, da se to zgodi v tej visoki zbornici. Tu pa se oglašijo takoj pomisleki glede kompetence, vsaj od strani Poljakov, od strani Čehov, in morda tudi od strani Hrvatov iz Dalmacije. Nekako izključeno je torej, da bi se v tej visoki zbornici sklenil splošni jezikovni zakon. Temu nasproti bi imel nekaj nade do vspeha zakon v varstvo narodnih manjšin, sosebno, ako bi postopali po skupinah za posamične dežele. O tem je tudi »Slovanska krščansko-narodna zveza« dne 16. decembra m. l. predložila tozadeven načrt zakona. Istega imamo natisnjene, je splošen, ali je ustvarjen tako, da je prilagodjen vsaki posamični deželi in nje posebnostim.

(Zvršetek pride.)

Trst, dne 13. marca 1900.

Afera — poštnega pečata v Škedenju!! Torej tudi »duša naroda«, sicer pa — nedolžna duša, ki se imenuje Hortis, se je razgrela radi poštnega pečata v Škedenju do interpelacije, s katero je včeraj molestiral zbornico poslancev na Dunaju in vlado. »Duša« je dahnila v svet milo tožbo, da je to zopet grozen naskok na posestno stanje Italijanov in pa tudi neopravičena novotarija. Nadalje da je to dokaz dvojne mere vladine in pristranosti te poslednje Italijanov na škodo. To da je zloraba oblasti, ki je v nasprotju z izjavo vlade, da bo nepristranska. Državni organi da gledajo le, kako bi pritiskali Italijane v Trstu in v Primorju.

Na te — poezije in fantazije »duše naroda« odgovorimo nekoliko jutri, danes pa opozarjamo, kako Italijani korak za korakom in z jekleno vztrajnostjo branijo vsako pozicijo svojih privilegijev in svojega nadvladja; ali ne bi bil torej naravnost zločin od naše strani, ako ne bi se istotako korak za korakom, neprenehoma borili za svoje pravo in za svojo enakopravnost? V resnici nam je ljubo, da so se Italijani tudi v državnem zboru oglašili radi te »afere«. Le tako utegnejo sprevrediti tudi na Dunaju, kako nam naši sodeželani nočejo dovoliti ničesar, ali prav ničesar, niti jednega poštnega pečata.

Na Slovenskem pa sprevidejo morda, kako smo prisiljeni biti tako breznačelnimi, da se borimo za take — malenkosti.

Politični pregled.

TRST, 13. marca 1900.

Državni zbor. V nadaljevanju debate o kontingentu novincev v včerajšnji seji zbornice poslancev je posl. Engel izjavil, da Čehi ne bodo ovirali razpravo vpraševnem zakonu, ker avstrijski cesar potrebuje pripomočkov, da zamore ohraniti celokupnost in položaj države kakor velevlasti. Glasovali bodo pa proti predlogi, ker imajo mnogo pritožb proti vojni upravi ter nočejo utrjevati vlade, do katere nimajo nobenega zaupanja. Čehi bodo pobijali Koerberjevo vlado z vsemi parlamentarnimi sredstvi, dokler ista ne popravi krivice, ki se je zgodila češkemu narodu z odpravo jezikovnih naredeb. S tem je bila generalna debata zaključena.

Glavni govornik za, posl. Schöcker, je izjavil, da bodo nemški liberali glasovali za predlogo, ker ista pomenja državno potrebo, ne pa da bi s tem hoteli izraziti svoje zaupanje.

vladi — Glavni govornik proti, posl. Herold, je izjavil, kako kriva je misel, da bi vojska z nemškim vojnim jezikom pridobila na moči. Treba je paziti, da se v vojski ne zatirajo narodna čustva. Te čute bi morali izkoriščati za moč države in vrlino vojske. Čehi niso nasprotni vojski, vendar se morajo protiviti temu, da vojna uprava ne upošteva narodnih čutov členov vojske. Glede notranjega položaja je rekel govornik, da njegova stranka želi spravo z Nemci, da bi pa s tem še ne bil napravljen konec zmedam, ker v Avstriji je razven Čehov še drugih Slovanov, ki zahtevajo ravnopravnost. Zato je treba napraviti red na tak način, da se vsem narodom zagotovi svoboden razvitik v narodnem in socijalnem oziru.

Ko je govoril še poročevalec, so sklenili prehod v specialno debato. Posl. Doležal in Lang sta v daljših govorih utemeljevala svoja minoritetna predloga. Minoritetna predloga posl. Doležala in Langa zahtevata namreč, in sicer prvi, da zakon o kontingentu novincev stopi v veljavo še le potem, ko vlada predloži nov vojni zakon, drugi pa, ko vojni minister predloži načrt za nov kazenski zakon za vojsko. Potem so razpravo prekinili.

Na to je baron Dipauli kakor načelnik politično-socijalnega odseka poročal o delovanju tega odseka. Ministerski predsednik je zatrdil, da hoče vlada čim najbolj povspešiti studije za uvedbo osemurnega delavnika za rudarje; dotična predloga se predloži morda že v zasedanju po veliki noči. Slednjič je gosp. Körber odgovoril na interpelacijo radi namišljene kršenja nevtralnosti v južnoafriški vojni. Rekel je, da nevtralnost veže vlade, ne pa posamičnih državljani. Vlada sama da ni storila ničesar, kar bi bilo proti dolžni nevtralnosti. Posl. Wolf ni bil zadovoljen s tem odgovorom in je predlagal, naj se otvori razprava o tem odgovoru, a ta njega predlog je bil odklonjen.

Predsedništvo zbornice poslancev pred cesarjem. Kakor smo javili, je bilo predsedništvo zbornice včeraj vsprejeto od cesarja. Komuniké, izdan o tej avdijenci, pravi: Ko je cesar milostno sprejel predstavo podpredsednikov po predsedniku Fuchsnu, je izrazil nasproti poslednjemu željo, naj bi drž. zbor uporabljal svoje ustavne pravice ter pridno deloval v blagor vseh narodov v državi. Nasproti Pradeju je monarh izrazil svojo radost, da je izvoljen v predsedništvo; isto velja glede Zaečka, kateremu je rekel, da je češkemu narodu zelo naklonjen. Obema predsednikoma je dejal, da želi, naj delujeta v doseg sprav.

Zraka naj nam dajo! Tudi »Süden« omenja članka v »Politik«, s katerim je ta list zatrl, da bo tudi Jugoslovanom na korist, ako se češko vprašanje reši čim prej. Potem omenja odgovor, ki ga je »Edinost« dala »Politiki« in pritrja naši izjavi, da priznavamo sami, da v nas ni možno vsega hkratu rešiti, ali da potrebujemo vsaj zraka, da bomo mogli dihati in da se ne zadušimo v atmosferi, v kateri živimo. »Süden« opaza: »In res: Hrvatje in Slovenci, zlasti na Primorskem, Štajerskem in Koroškem, se nahajajo v okuženi atmosferi tako abnormalnih in sprijenih odnosajev, da ni dihati ne morejo v narodnem pogledu, in da jih duše od dne do dne. Postopanje državnih in avtonomnih oblasti, v javnih uradih, v šolah, da, celó v cerkvah, s kratkaj, v vsem javnem življenju, je tako, da bi nemudoma morali odrediti potrebno, da se Hrvatom in Slovencev v rečenih deželah brez odlašanja dadó najelemenarnejši pogoji za obstanek njih narodnega življenja. To more storiti e. kr. vlada, ne da bi naletela na kakov le na pol opravičen odpor in v tem bi jo gotovo podpirala velika večina zakonodajnega zastopa, zastopniki vseh narodov.

Tržaške vesti.

Za občinske volitve. Členi volilnih komisij za okolico so nastopni:

I. okraj: Predsednik dr. Vilhelm Meistran; namestnik: Alojzij Mosconi. Zaupniki: Silvester Nicolini, Josip Sanzin od Josipa, Tomaž Chiaz pok. Tomaža; Edvard Cossutta pok. Josipa; namestniki: Anton Sanzin pok. Matevža, Ivan Sanzin pok. Ivana, Valerij Demarehi, Ivan Vechiet pok. Ivana Marije.

II. okraj: Predsednik: dr. Ferruccio Cimadori; namestnik: dr. Aristides Castellós. Zaupniki: Anton Skilan pok. Andreja, Avgust Brazzatti, Anton Purich pok. Lorenea, Josip Roitz pok. Antona; namestniki: Anton

Desco pok. Antona, Josip Jelussig pok. Josipa, Blaž Lerluga pok. Antona, Ivan Zoek pok. Ivana Marije.

III. okraj: Predsednik: Lorene Bernardino; namestnik: inž. Henrik Vivante. Zaupniki: Anton Kermez pok. Josipa, Ivan Marija Senizza pok. Andreja, Josip Sevit pok. Antona, Matej Gustinec pok. Jakoba; namestniki: Fran Cernigoi pok. Frana, Jurij Derman pok. Sebastijana, Karol Ferfoglia pok. Karola, Anton Negode od Antona.

IV. okraj: Predsednik: dr. Artur Rusconi; namestnik: Gustav Wieselberger. Zaupniki: Peter Parisi pok. Petra, Edvard Scheimer pok. Edvarda, Ivan Marija Ferluga od Antona, Ivan Marija Starz pok. Ivana Marije. Namestniki: Anton Pogaretz pok. Andreja, Ivan Bolle pok. Andreja, Josip Ferluga pok. Ivana, Ivan Petelin od Josipa.

V. okraj: Predsednik: Cezar pl. Combi; namestnik: Jakob Karol Soletti. Zaupniki: Anton Daneu pok. Antona, Anton Kral pok. Antona, Anton Kral pok. Mateja, Just Gherghieh od Štefana, Mihael Bernetic pok. Luke. Namestniki: Luka Vidau pok. Gašparja, Anton Milecovich pok. Antona, Rok Sossich od Mateja, Anton Rasem od Josipa.

VI. okraj: Predsednik: Jurij Benussi; namestnik: Oskar Ravasini. Zaupniki: Martin Gustin pok. Antona, Anton Capun pok. Antona, Anton Daneu pok. Luke, Jakob Tenze od Jakoba. Namestniki: Ivan Tereciak pok. Josipa, Marin Lusea pok. Frana, Josip Cossutta od Antona, Tomaž Regnent pok. Martina.

Imena smo objavili tako, kakor so pisana v uradnem naznanilu. Čudna imena so to, videti je: večina puro sangue. Marsikateri mož, kogar je obsenčila velika milost, da so ga izvolili v volilno komisijo bo debelo gledal, kako ga pišejo ter moral nekaj časa premišljati, ali je res on tisti, na katerega so mislili, ali ni.

Umrl je danes predpoludne gospod Ivan Fischer, e. kr. davčni nadzornik v pokoj. Pokojnik je bil zvest sin svojega slovenskega naroda. P. v m.!

Sic transit gloria mundi. Hitro je prišlo, veliko hitreje, nego smo pričakovali. Zadostovala je samo kratka doba 3 let od jednih volitev do drugih, zadostovalo je, da smo jih po sijajnih zmagah videli — na delu in: v razsulu so!!

V nedeljo je imel volilni odbor progresove stranke svojo sejo. Progressova stranka si ne podčrta tega dne z rudečim barvilom v svojem koledarju. Da hitro je prišlo: ista stranka, ki je pred tremi leti stavila svoje nečuvne orgije, katere tribuni so stopali po ulicah opevani in proslavljeni od zmage pijanih množic — siromaki so menili, da je to res njihova zmaga — in ki je prišla do tako popolne zmage, da sama ni mogla prav umeti, kako je prišlo vse to. Padel je zastopnik okoličanov v državnem zboru, pobiti so bili socialisti, »konservativna« stranka je zginola in nje razgnani ostanki so se celó — vstevši neslovanske drž. uradnike — upregli v voz, na katerem so sedeli triumfatorji. In v nedeljo so se zbrali zopet, da se pripravijo na volilne kampanje... Ali tudi na slične triumfe? O ne ne, to ni bil dan slave, dan samozvesti, dan tisti močnatosti, ki tudi v trenutku, ko se je bati poraza, gleda možko pred-se, ampak to je bil pravi dies irae, dies illa, dan strahu in dan — velikega bega! Zbežala sta dott. Giorgio Piccoli in avv. Guido d'Angeli, češ: nočeta biti več izvoljena. In zbor... se niti ozrl ni za njima; pustil ju je, naj le bežita, kakor se pušča one, ki so zaprosili za umirovljenje, ker — so morali. Niti na misel ni prišlo nobenemu zborovalec, da bi bil v kateri si bodi obliki, če tudi le zavoljo lepšega, zinil le besedo obžalovanja, ali prošnje, naj bi še nadalje zastopala — koristi dežele. Le predsednik Moisé Luzzatto je nekaj jecljal kakor obžalovanje in nado, da pridejo zopet časi, ko se bosta mogla povrniti.

Nadalje je zbežal sam predsednik volilnega odbora, že omenjeni Mojzes, češ, da je že star in pa... ker se ni dosegel kompromis z »Democratico«. Torej tudi ta tribun in triumfator se je jel bati.

Slednjič je zbežala vsa progressova stranka iz IV. volilnega razreda, sklenivši, da se v tem razredu ne udeležijo volitev. Torej stranka tribunov, stranka »očetov domovine«, stranka, ki je še pred tremi leti nazivala svoje moze za »dušo«, »zvezdo« ljudstva, ta stranka si ne upa sedaj več spustiti se v volilni boj v IV. vol. razredu, ki je najbolj demokratičen! Puška v koruzo! In kakor je to dejstvo že samo na sebi moralen polom signorom od

progressa, se pa prelevlja v znak popolnega razsula po vzrokih, ki jih je navajal za ta skok v jarek: njih »leader«, njih veleum, njih vsevedež, mož, katerega puščajo, da misli in govori za vseh: gostobesedni in gostofrazni Venezian. In ta vzrok je: ker morajo zbrati vse svoje moči za borbo v I. in III. razredu, ker tudi tam bi mogli — propasti. In da je to povedal prav tisti mož, ki je pred tremi leti toli spretno vodil vso volilno kampanjo, besnečo kakor vihar preko vseh pomislekov politiške in volilne morale, je to heroizem, ki zasluži priznanje, kakoršnje je gospod Venezian tudi dobil s tem, da so ga izvolili predsednikom volilnega odbora progressove stranke....!

Sic transit gloria mundi!

Po židovsko! Pišejo nam: Pred nekoliko dnevi sem čital v tuk. židovskem listu, kako je v starem mestu prišlo do nekega pretepa. Po starem mestu sta namreč šla dva moža — delaveca, ki sta pa »provokatorično« (!) govorila slovenski!! Od druge strani je prišla trojica Lahov, ki so se čutili užaljene po taki provokaciji! Lahi so začeli zasramovati Slovence in prišlo je do — pretepa! Od 5 mož so bili ranjeni trije, en Slovenec in dva Laha, poslednjih eden celo — nevarno.

Torej zdaj vemo, kaj je provokacija! Tako daleč smo že dospeli vsled hujškanja poživinene »žurnalstike«, da je provokacija! že, če kdo na ulici govori slovenski! Morda pa je že tudi to provokacija, da je šesplah Slovencev na svetu?! Če bi bili Slovenci le malo spravljivi, bi pravzaprav morali zlesti vsi do zadnjega — živi v grob. Potem bi ne bilo več provokacij v Trstu.

C. kr. poštnemu ravnateljstvu na znanje. Pišejo nam: Jaz sem eden tistih, ki povsodi zahtevam v svojem jeziku. Tudi na pošti. Včeraj (10^{3/4}) sem nesel nekaj denarja na pošto, a niso hoteli sprejeti, ker je bil naslov slovenski, nakaznica pa nemško-italijanska. Rekli so, da mora biti tudi nakaznica slovenska. Odšel sem torej, ne da bi bil odpravil. In potem sem hodil od tobakarne do tobakarne, da bi kupil zaželeno nakaznico. Zastonj sem hodil: v šestih tobakarnah sem bil, a nikjer je nisem mogel dobiti. Opozarjam torej slavno pošto ravnateljstvo na ta nedostatek s prošnjo, da se odpomore temu. V tobakarni Lavrenčičevi na trgu pred veliko vojašnico se menda dobivajo vse take tiskovine, ali kdo more zahtevati od nas, ki bivamo v oddaljenih delih mesta, da bi zahajali v to tobakarno?! Vse, kar je prav.

Od sv. Jakoba nam pišejo: Ponosni smemo biti, da smo toli srečno uresničili željo, ki smo jo gojili toliko časa, misel, da bi se pri sv. Jakobu zasnovalo konsumno društvo. Zrno je padlo na rodovitna tla in donaša že sedaj obilega sadu, kajti društvo je srečno premagalo vse ovire, ki so se mu stavile na pot in napreduje najlepše. Vrli odbor je sedaj najel lepe in obilne prostore v ulici Concordia na oglu ulice Vespucci. Čast in hvala mu! Nase konsumno društvo pa bodi priporočeno rojakom v okrožju sv. Jakoba.

Pa še na drugo stran naj ob tej priliki izrečem zalvalo! Našim prezasluznim pevecem bratovščine sv. Cirila in Metoda in njih vodju, gospodu Rakuši, ki se trudijo z cerkvenim in narodnim petjem. V čast so nam v cerkvi in v veselji ob rujni kapljici.

Mrtveci prijavljeni dne 11. t. m.: Legiša Erzilijs, 11 m., ul. Istituto 24. — Jamnič Ivan, 4 m., Škedenj 78. — Rigler Edvard, 34 l., ul. della Guardia 4. — Žgur Viktor, 2 l., ul. Sorgente 4. — Sacher Ivana, 55 l., S. M. spodnja 344. — Cuzzi Mozes, 65 l., zagata Olmo 2. — Gallopim Atilij, 3 l., ul. Sette Fontane 24 B. — Acquaroli Merceda, 19 in pol l., ul. Alighieri 1. — Božič Merceda, 10 m. Škorklja 249. — Di Bin Fran, 2 l., ul. Cecilia 8. — Fantin Josipina, 1 m., ul. Commerciala 10. — Banović Anton, 79 l., ul. Farneto 30. — Jacomisso Antonija, 1 d., ul. S. Nicoló 12. — Ceresa Amelija, 4 l., ul. Seminario 2. — Cappelletti Andrej, 86 l., vic. S. Chiara 2. — Franzelli Bice, 8 m., ul. Giulia 51. — Merlo Ferruccio, 8 in pol l., ul. S. Nicoló 30.

Slovenskim starišim pri sv. Ivanu. Slovenski stariši pri sv. Ivanu so vabljeni, da svoje otroke vpišejo v slovenski otroški vrtec ker sedaj se bo vsprejemalo brezplačno. Vpisati je lahko vsaki dan od 9—12. in od 2—4. ure pop. Ob enem se priporoča tudi vplivnim osebam, naj agitirajo in delajo na to, da se otroški vrtec napolni.

Služba telefonista. Tuk. magistrat je razpisal službo telefonista z letno plačo 1080 kron. Prošnje je vložiti do 24. t. m.

Izpred naših sodišč. Včeraj so bili na tuk. deželnem sodišču obsojeni: 58-letni Ivan Sosič v 4 mesece, 23-letni Jakob Sosič v 2 mesece in 33-letni Anton Škrlavaj v 1 mesec ječe, vsi z Opčin, zaradi hudodelstva javnega nasilstva; 25-letni Leonhard Zanier in 39-letni Fran Cuder zaradi tatvine, prvi v 5 mesecev, drugi v 2 mesece ječe.

Požar. Sinoči je nastal požar v hiši št. 6. v ulici Chianchiara. Slaboumni Anton Crivoló je bil namreč vrgel gorečo užgalico na neko slamnico. Provročitelja požara so spravi! v opazovalnico tuk. bolnišnice, ogenj pa so domačini pogasili, še predno so prišli gasilci.

Zaprli so 17-letno Marijo Šuman iz Milj, ker so našli pri njej zastavni listič o raznih vrednostnih predmetih, katere je ukradla očetu svoje prijateljice, jetniškemu nadzorniku Antonu Simoniču.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 7.0, ob 2. uri popoldne 12.4 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 772.5 — Danes plima ob 7.48 predp. in ob 8.42 pop. — Danes oseka ob 2.0 predp. in ob 2.18 pop.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 14. marca ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici dell'Istituto št. 13, hišna oprava; v Škedažu št. 158, priprave za gostilno, konj, voz in hišne priprave; v ulici Sette Fontane št. 25, vozovi, kočije, konji in hišna oprava; v ulici Zovenzoni št. 4, hišna oprava; v ulici S. Sebastiano št. 2, in Piazza Cavana št. 8, hišna oprava; v ulici S. Servolo št. 8, hišna oprava.

Vesti iz ostale Primorske.

× Opatija. Imenik gostov z dne 10. t. m. izkazuje od 1. septembra m. l. 4130 strank s 7065 osebami. Od 26. m. m. do 7. t. m. je prišlo na novo 698 oseb. Dne 7. t. m. je bilo v zdravilišču 1850 oseb.

× Načelstvo »Družbe sv. Cirila in Metoda za Istro« nam piše, da je jedni prvih tovarn v državi poverilo izdelovanje užgalice te družbe. Užgalice se bodo prodajale tako, da bo družba dobivala lep del dobička. Vsakemu rodoljubi je torej dolžnost, da podpira to podjetje s tem, da zahteva užgalice družbe sv. Cirila in Metoda za Istro, posebnost pa bi naši trgovci po Istri morali prodajati le te užgalice. Le-te bo lahko spoznavati, ker bo na škatlicah poleg narodne barve temnomoder ščit z belo zvezdo v sredi in vzhajajočim solncem ter napisom: »Žigice družbe sv. Cirila i Metoda za Istro« in geslom: »Zora puea, bit će dana!« »Narod bez škola, jest narod bez budućnosti«.

Glavno skladišče teh užgalic bo pri Milanu Gremerju na Reki, Via Adamič.

Vesti iz Kranjske.

* V Ameriko sta hotela odpotovati zopet dva fanta, da bi se odtegnila vojaški dolžnosti. Na ljubljanskem kolodvoru ju je ustavil redar, a sta tajila svojo namero. Eden njiju, imenom Ign. Perše iz Birčne vasi, je rekel, da je namenjen v Trst iskat dela. V preiskavi ga je pa izdalo pismo, v katerem njegova ljubica jemlje od njega slovo pred odhodom v Ameriko. Družega takega izseljenca, imenom Frančiška Zafrana iz Gotne vasi pri Rudolfovem, pa je izdala Jezusova podoba, na katero mu je mati zapisala: »V spomin od svoje matere pred odhodom v Ameriko.«

* V Kulpi je u to uil provizorični volja dvorazredne šole v Fara - Vasi Ivan Zupance. Menijo, da je ponesrečenec zбоk neke živčne bolezni v trenutku duševne nezavednosti sam skočil v Kulpo in utonil.

* Državna nižja gimnazija v Ljubljani. Kakor poročajo namerja ministerstvo za pouk in bogočastje ljubljansko drž. nižjo gimnazijo v šolskem letu 1900/01 sukcesivno popolniti v višjo gimnazijo.

* Tridesetletnica ljubljanskega gasilnega društva. V soboto je bilo trideset let, kar je imelo ljublj. dobrovoljno gasilno društvo svoj prvi redni občni zbor. Društvo sme z zadoščenjem gledati nazaj na svoje človekoljubno delo.

* Zadrugo mojstrov hočejo ustanoviti mojstri v Kranju. Osnovni shod bo v nedeljo 18. t. m.

Književnost in umetnost.

Muzikalije. »Slovanske cvetke«, potpourri po slovanskih napevih, za glasovir zložil Viktor Parma. Zaloga in lastnina Otona Fischerja v Ljubljani; cena 3 K. V primerni harmonizaciji lažjega sloga je v ta venček vpletenih 17 priljubljenih slovanskih pesmij, izmed katerih naj posebej omenimo: češko »Žežulinka kuka«, D. Jenkove »Strune, milo se glasite« in »Tiha luna jasno sije«, Hajdrihovo »Luna sije«, rusko narodno in pa Zajčevu »U boj«. Posamezni napevi se v prijetni raznolikosti vrstijo drug za drugim ter so mej seboj zvezani s prikladnimi prehodi, tako, da se ves potpourri od početka do konca vseskozi prav naravno in gladko razvija. Ljubki odstavček Tempo di valse, $\frac{3}{4}$, g-dur na str. 9 in 10 je najboljši dokaz, kako spretno zna g. skladatelj več različnih motivov (v tem slučaju 3 narodne pesmi: slovenski »Pustna nedelja« in »Po grah je ivje« ter češko »Kdybych já veděla«) zlit v jednotno obliko. Ta prijazni venček bo prijateljem slovenske zabavne glasbe tem bolje došel, ker so posamezni napevi vanj večinoma sprejeti v celoti.

»Mladi vojaki«, koračnica za klavir s podloženim tekstom Jos. Štritarja zložil Viktor Parma. Zaloga in lastnina Otona Fischerja v Ljubljani; cena 1 K 20 v. To melodijozno, krepko in čvrsto koračnico dišijo vse dobre lastnosti, katere skladbam te vrste vselej pridobivajo gotov uspeh: manj rečno pa se ji po naši sodbi prilega podloženi otroško-najvni tekst.

Zunanja oblika obeh skladb je jako lepa in vse hvale vredna, tisk skrben in čist; »Mladi vojaki« imajo celo — pri nas doslej neobičajno — naslovno sliko, katera pa — dasi je prav čedna — nikakor ni primerna podloženemu tekstu koračnice, pa naj si tudi to v »Rokovnjacih« na ljubljanskem odru poje — ženski zbor.

Gospod Parma nam je že ustvaril velikih in resnih opernih skladb, a vendar se svojim plodovitim glasbenim talentom ne prestando bogati tudi našo zabavno klavirsko glasbo, katera je dandanes še zelo potrebna prav krepkega razvoja. Zato pa njegovi naj-novejši skladbi svojemu čitateljstvu tem rajše priporočamo, ker smo tudi prepričani, da jih lahko smelo postavimo na stran vsem tujim skladbam jednake vrste.

Brzljavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 13. (K. B.) Po rešenju raznih formalij je zbornica po 12. uri prešla na dnevni red, na katerem je bilo nadaljevanje specialne debate o kontingentu novincev. Govoril je poslat. H. Ofica. Med ulogami je mej drugimi interpelacija posl. Biankinija radi izganjanja hrvatskih delavcev iz Združenih držav. — Na dotično vprašanje posl. Biankinija je odgovoril predsednik proračunskega odseka Z a e k, da bode v prihodnji seji proračunskega odseka skrbel za to, da poročilo o prošnji učiteljev in učiteljic iz Dalmacije, Istre, GorisKO - Gradišanske, Tirola in Bukovine prišle na vrsto še pred prehodom na dnevni red. —

Iz vojnega ministerstva.

DUNAJ 13. (K. B.) Državno vojno ministerstvo je izdalo naredbo, glasom katere imajo biti postranski dohodki vojnih uradnikov, ako se hočejo ženiti, toliki, da dopolnijo letno plačo do 3000 kron. Ženitne kavecije ne mislijo zvišati. — Nadaljna okrožnica istega ministerstva pravi, da imajo osebe v rezervi, ki so doktorji zdravilstva na inozemskem vseučilišču pravico prositi, da se jih imenuje za asistentne zdravniške namestnike.

Skofovsko konferenca.

DUNAJ 13. (K. B.) Danes je otvoril kardinal knez nadškof Gruscha zasedanje velikega komiteja vladik, ki bo trajalo menda ves teden. Konferenca so se udeležili vladike iz Prage, Grada, Krakova, Celovca, Maribora, Brna, Budjejevie in St. Pöltena.

Kontingent novincev.

DUNAJ 13. (K. B.) Zbornica poslancev je sprejela o 2. in 3. čitauju predlogo o kontingentu novincev.

Starke.

PRAGA 12. (K. B.) Položaj v čeških štrajkovnih okrajih je nespremenjen.

Zaprta politehnika.

LEVOV 12. (K. B.) Zaradi demonstracij, ki so ji uprizarili slušatelji tuk. politehnike, je rektor zaukazal danes, da seta zavod zapre do nadaljne odredbe.

Razmere v turški vojski. — Nemiri v Skoplju.

CARIGRAD 12. (K. B.) »Agence de Constantinople« javlja na podlagi informacij iz uradnih krogov, da je vest nekega berolinskega lista o aretiranju mnogih častnikov in civilnih uradnikov le plod domišljije. Tudi javljajo, da se pripisuje dogodkom v Skoplju važnost, katere ne zaslužujejo. V merodajnih krogih ne čutijo vsled tega nobenega nemira ter bode vse gibanje kmalu udušeno.

Vojna v južni Afriki.

Razrušen most.

LONDON 12. (K. B.) »Reuter« javlja iz Colesberga: Sovražnik je v soboto uničil vojni most čez reko Oranje, ki je bil stal mnogo tisoč funtov šterl.

Kruger prosí za intervencijo.

AMSTERDAM 12. (K. B.) Tuk. »Reuter« javlja: Glasom informacije od strani zanesljive osebe v Haagu je predsednik Kruger poim konzulov v Pretoriji prosil vevlasti za posredovanje; isto velja glede belgijske, holandske in švicarske vlade.

Anglija proti Franciji.

PARIZ 12. (K. B.) »Figaro« priobčuje pogovor z nekim državnikom, ki se je baje izrazil, da je kraljica Viktorija vsled demonstracij proti Angliji zaukazala, da se poslanik Marson ogiblje Pariza, kajti mišljenje kraljice nasproti Franciji da se je povsem spremenilo. Ako bi demonstracije ne prenehale, bi prišel Delcassé v težaven položaj.

Nemčija noče posredovati.

LONDON 12. (K. B.) »Reuter« javlja iz Durbana z večerajšnjega dne: Transvaalska vlada je prosila Nemčijo za posredovanje ali intervencijo, kar je Nemčija odklonila z opazko, da se je ne tiče ta spor.

Angleži pred Bloemfonteinom.

LONDON 13. (K. B.) »Reuter« javlja iz Wintersleia od sinoči: Po bitki pri Drietfonteinu so Robertsove čete brzo korakale semkaj, na čelu jim konjenica. Danes jutro so javili, da je kakih 12.000 Boercev z 18 topi zavzelo pozicijo na hribovju, ki gospoduje nad ravno potjo v Bloemfontein, do katerega je oddol le še 15 milj. Angleži so obišli to pozicijo.

LONDON 13. (K. B.) »Daily News« javljajo iz Wintersleia z dne 12. t. m.: Angleške čete napredujejo ob reki Kaalspruit. Vse divizije se udeležujejo napredovanja. S tem, da je Roberts volil pot ob Kaalspruitu, je prekanil Boerce, ki so se bili utrdili ob reki Modder, ker so mislili, da pojdejo Angleži po tej poti. Sedaj ni pričakovati več znatnega odpora o pomikanju proti Bloemfonteinu.

LONDON 13. (K. B.) Javljajo uradno, da je general French prošlo noč zasedel dva hriba, s katerih zamore streljati v Bloemfontein.

25 milj pred Bloemfonteinom.

LONDON 12. (K. B.) »Daily News« javlja iz Aasvogelkopa dne 11. t. m. ob 7 $\frac{1}{2}$ uri zvečer: Maršal Roberts koraka dalje proti vzhodu ter je danes na Aasvogelkopu. Na svojem potu ni zapazil Boercev. Angleži so samo 25 milj oddaljeni od Bloemfonteina.

Nevarnost v Transvaalu.

LONDON 12. (K. B.) »Times« javljajo iz Laurenzo-Marqueza dne 10. t. m.: Mnogo tujih podanikov prihaja iz Transvaala, ker se tamkaj ne čutijo varnih. Rudarji javljajo, da so vladne in druge osebe izrazile sklep, da razrušijo stroje v glavnih rudnikih in javna poslopja v Johannesburgu. Rudnik Wenner in druge rudnike menda ustavijo, ker so delavci odšli.

Ustaši se udajajo.

CAPSTADT 12. (K. B.) Vesti iz Ladysmitha, Hersehela in Aliwalnortha pravijo, da ustaši v velikem številu odlagajo orožje v Herschelu so lojalni prebivalci vrgli boerskega »landrosta« v ječo. Tudi Barklylastu in Aliwalnorthu se Boerci vračajo na svoja zemljišča. Pri Wanderwaldsfarmu je bila huda bitka, v kateri je padlo mnogo ustašev. Tisoč ustašev se baje misli udati generalu Brabantu. Boerci so razburjeni. Nekateri so razvili angleške zastave.

Proti ustašem.

LONDON 12. (K. B.) »Daily News« javlja iz Brightowna dne 7. t. m.: Oddelek Angležev se je bojeval v torek ves dan z ustaši ter se vrnil v sredo. Angležev je 14 ranjenih, 9 se jih je pozgubilo. Sovražnik je imel 4 mrtvece in več ranjenecv. Ustaši so zapustili Honsewater ter se umaknil v Priesko.

Trgovina in promet.

V kartelih.

V ogerski zbornici poslancev je o priliki razprave o trgovinskem proračunu govoril trgovinski minister Hegedüs tudi o kartelih ter je izjavil, da vlada nima še dovolj izkušenj na razpolago, da bi mogla kaj ukreniti zakonodavnim putem. To bi dovelo do sporov kakor v Ameriki glede trustov. Vsekako pa je treba odstraniti zlorabo kartelov. Minister je pozival strokovne korporacije, da poročajo o svojih izkušnjah. V obče da se ne sme obsojati kartelov, dasi jih konsumenti težko občutijo. Karteli bi ne smeli onemogočati konkurence med tovarnami ter ne višati cen do nedogleda. Steklarne niso propale vsled kartelov, ampak ker so bile ustanovljene brez potrebnih glavnice.

Brazilska carina.

Glasom vesti iz Pariza in Rima je precej nade, da se udeležene vlade vendar-le sporazumejo glede carine. Kakor znano, je brazilska vlada določila za francoske in italijanske izdelke višjo carinsko tarifo, katere pa še ni začela uporabljati. Tudi Francija postopa z brazilskimi izdelki še tako, kakor dosedaj. Upati je torej, da nova pogajanja dovedejo do normalnih trgovinskih odnosajev.

Nova posojilnica.

V zadržni register c. kr. okrožnega sodišča v Gorici so upisali tvrdko: hranilnica in posojilnica za Kamnje, registrovana zadruga z neomejeno fazevo, s sedežem v Kamnjah. V načelstvu so gg.: Josip Kosce, župnik v Kamnjah, načelnik; odborniki: Fran Rovtar, Josip Stokar, Andrej Vodopivec, v Kamnjah in Josip Čermelj, Fran Pirjevec in Fran Pegan v Vrtovinu.

Uradne notacije in dunajska borza.

Vlada je nasvetovala spremembo v kurznih notacijah. S tem predlogom se je dunajska borzna komora bavila že v večih sejah. V poslednji seji pa so sklenili soglasno, da ima v tem oziru ostati vse pri starem, ker bi vsaka sprememba v notiranju lahko škodila borzi oziroma nje udom.

Uvoz brazilske kave leta 1899.

Avstro-ogerski generalni konzulat v Rio-Janeiru javlja skupno količino kave, uvožene leta 1899. v Trst in na Reko. Glasom teh statističnih podatkov smo udobili kave: Santos 477.147 vreč (ena vreča = 60 kg), Rio Janeiro 78.282 vreč, Victoria 6.500 in Bahia 3.832 vreč, skupaj 565.761 vreč. Od te kave so pripeljali Lloydovi parniki 293.250 vreč, parniki družbe »Adrija« 257.511 vreč, italijanski parniki 15.000 in jadernice 20.000 vreč.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 13. Pšenica za oktober K 7.74 do 7.75. Pšenica za april K. 7.52 do 7.53 Rž za oktober K. 6.50 do 6.51. Rž za april K. 6.30 do 6.31 Koruza za julij K. — do — Koruza za maj 1900 K. 5.22 do 5.23. Oves za oktober K. — do — Oves za april K. 4.95 do 4.97

Pšenica: ponudbe zadostne, povpraševanje dobro, mirno. Prodaja: 25.000 met. stot. nespremenjeno, obdržano. Vreme: oblačno.

Hamburg 13. Trg za kavo. Santos good average za mare 36.— za maj 36.25, za september 37.25 za december 37.75 Denar.

Havre 13. Kava Santos good average za februar 50 k. frankov 43.25, za julij 50 k. frankov 44.—.

Dunajska borza dne 13. marca.

	včeraj.	danes
Državni dolg v papirju	99.30	99.30
" " v srebru	99.20	99.15
Avstrijska renta v zlatu	98.35	98.35
" " kronah 4%	99.45	99.45
Kreditne akcije	235.10	235.40
London 10 Lsr.	242.85	242.90
20 mark	23.64	23.65
Napoleoni	19.29	19.29
100 italijanskih lir	90.10	90.15
Cekini	11.38	11.38

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina
NAZNANILO.

Vsem onim cenjenim gostom, kateri so se pritoževali, da ne pridejo v mojo gostilno več dokler bo notri Italijan, naznanjam, da stega ni več.

O tej priliki se priporočam starim gostom, prijateljem in znancem za mnogobrojen obisk. Spoštovanjem udani

Fran Valetič
gostilničar.

Priznano najboljši z važnimi patentiranimi novostmi lastne
iznajdbe tehnično dovršeni

glasovirji

dobe se najbolje in najceneje direktno pri tovarnarju

Henrihu Bremitz

c. kr. dvornemu zalagatelju,

Trst — Borzni trg številka 9 — Trst

Ilustrirani katalogi na zahtevanje franco.